

Complexnummer: 518311

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Krasnapolsky

Aantal complexonderdelen

3

Monumentnummers van complexonderdelen

518312, 518313, 518314

Woonplaats

Amsterdam

Gemeente

Amsterdam

Provincie

Noord-Holland

Locatie van het hoofdoject

Dam 9, 1012 JS te Amsterdam

Complexomschrijving

Inleiding

Een op het achterterrein aan de Servetsteeg in mei 1879 tot stand gekomen PAKHUIS annex werkgebouw, een in 1879-1880 gerealiseerde inpandig gesitueerde WINTERTUIN met INGANGSPASSAGE aan de Warmoesstraat (ter plekke van het voormalige pand Warmoesstraat 181), en een (ter plekke van de voormalige panden Warmoesstraat 177-179) in 1883 opgetrokken HOTEL-CAFE-RESTAURANT, alle gerealiseerd in opdracht van A.W. Krasnapolsky. Het pakhuis en de Wintertuin met de ingangspassage zijn naar ontwerp van G.B. Salm. De schilderijen in de Wintertuin zijn van vader en zoon Tetar van Elven. Het in oorsprong vier vensterassen brede hotel-café-restaurant - direct links naast de ingangspassage - is naar ontwerp in neo-renaissance van J.F.Henkenhaf en F. Ebert. In 1884 werd dit ter linkerkant uitgebreid met een travee door het vm. pand Warmoesstraat 175 bij het gebouw te betrekken en de vm. Schoutensteeg te overbouwen met een kopie van de ingangspassage van Salm. Op de begane grond is deze vensteras slechts een travee diep. Aldus verkreeg het gebouw een symmetrische voorgevel. De schilderijen op linnen zijn van A. Graux. Het restaurant op de begane grond werd indertijd de Witte Zaal genoemd. Later kwam hier het vermaarde restaurant Le Reflet d'Or (thans 'Le Reflet'). Het pakhuis annex werkgebouw werd in eerste instantie gebruikt als opslagruimte. Op de begane grond stonden de turbines bestemd voor de gaslampen in de Wintertuin. In 1883 werd het gebouw aan de oostzijde uitgebreid met een ELECTRICITEITSCENTRALE, nadat Krasnapolsky een jaar eerder de NEM had opgericht. Deze centrale was de eerste van Amsterdam en voorzag het gehele gebied rondom de Dam van electriciteit. De architect hiervan is vermoedelijk eveneens G.B. Salm. Alle hierboven genoemde objecten behoren tot het Krasnapolskycomplex dat momenteel nagenoeg het gehele gebied inneemt tussen Dam, Warmoesstraat, Sint Jansstraat, Oude Zijds Voorburgwal en de Damstraat. N.B. De steile kapverdieping van het restaurant is een recente toevoeging(xxd).

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Omschrijving

Een in de loop van een aantal jaren tot stand gekomen complex hotel- café-restaurant bestaande uit zowel openbare, representatieve ruimten als utilitaire.

Waardering

Voormalig hotel-café-restaurant met daarachter inpandig gelegen Wintertuin met ingangspassage en pakhuis van algemeen belang vanwege cultuurhistorische waarden als belangrijke exponent van het destijds opkomende hotelwezen. Mede van architectuurhistorische waarde vanwege de bijzondere vormgeving van het interieur. De Wintertuin is bovenal van belang wegens de bouwtechnische zeldzaamheid: het is een van de oudste en meest zeldzame bouwwerken met een glazen kap met smeedijzeren constructie in Nederland. Het pakhuis annex werkgebouw met electriciteitscentrale is van belang omdat dit de eerste centrale in Amsterdam was. Het pakhuis annex werkgebouw is tot slot van bouwtechnisch belang vanwege de gietijzeren constructie.

Monumentnummer*: 518312

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	12 december 2001
Kadaster deel/nr	82916/149

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Amsterdam	Amsterdam	Noord-Holland

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Amsterdam	G			8570

Omschrijving**

Inleiding

Een in 1883 opgetrokken hotel-café-restaurant naar ontwerp van J.F. Henkenhaf en F. Ebert, deel uitmakend van het complex Hotel Krasnapolsky. Rechts een in 1879-'80 naar ontwerp van G.B. Salm gebouwde ingangspartij tot de achter gelegen Wintertuin. In 1884 is het oorspronkelijk vier traveeën brede gebouw aan de linkerzijde tot vijf verbreed, waarbij de ingangspartij van Salm gekopieerd is.

Omschrijving

Op rechthoekige plattegrond gebouwd pand, opgetrokken in gele baksteen en bestaande uit een uit voornamelijk natuursteen opgetrokken begane grond, drie verdiepingen afgesloten door een kroonlijst. De stijl kap aan de voorzijde is een recente wijziging, daarachter een schilddak. Het pand is, inclusief de toegangspartij van Salm zes traveeën breed met het architectonische accent op de beide ingangspartijen. De begane grond is voorzien van roodkleurig bandwerk op lisenen en een roodkleurige cordonlijst als markering naar eerste verdieping. De twee enigszins schuin naar achter geknikte buitenste traveeën - de linker is slechts één travee diep; de rechter betreft de ingangspassage van Salm - zijn voorzien van rondboogvormige openingen met leeuwenkoppen als sluitsteen gedragen door Ionische zuilen van graniet. Tussen de grote openslaande boogvensters met houten panelen op straatniveau eveneens granieten zuilen (het tweede venster van rechts is thans de ingang vanaf de Warmoesstraat). De zuilen staan op natuurstenen sokkels. De spaarvelden tussen de bogen zijn opgevuld met gestuct lofwerk. De twee buitenste traveeën worden verticaal gemarkeerd door lisenen voorzien van banden en blokken. Op de twee bovenste verdiepingen zijn ze gecannelleerd. Bij de ingangspassage bevindt zich in de rechter liseen, ter hoogte van de begane grond, een blok waar in (slecht leesbare) karmozijnrode letters is geschilderd: Maatsch. tot Expl. v/d Ondern. Krasnapolsky. Op de eerste verdieping banden van siermetselwerk. Op alle door cordonlijsten horizontaal onderverdeelde verdiepingen rechthoekige vensteropeningen met natuurstenen omlijstingen. Boven de straatverdieping bestaat de gevel uit gladgeperste gele baksteen. Op eerste verdieping in de buitenste traveeën rond balkon met ijzeren balustrade. Tussengelegen fenêtres à terres voorzien van natuurstenen fronton en aan de onderzijde van een natuurstenen balustrade met candelaberzuiltjes. Tussen de frontons smeedijzeren sierankers. In de twee buitenste traveeën op de tweede verdieping gekoppelde vensters met

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

rondboogvormige bovenlichten. Interieur Witte Zaal: In de wandbetimmering boven de houten crème- en goudkleurig geschilderde lambrisering geschilderde landschappen en Rijngezichten op linnen van A. Graux. Schoorsteenmantels voorzien van spiegels tussen hermen en kariatiden. In de wandbetimmering een klok. Glas-in-lood vensters als afsluitende wand.

Waardering

Hotel-café-restaurant aan de Warmoesstraat met rechts gelegen ingangspassage naar Wintertuin is van algemeen belang vanwege cultuurhistorische en architectuurhistorische waarde. Verder van belang vanwege het interieur. Tot slot van belang als onderdeel van het complex Krasnapolsky.

Hoofdcategorie

Sport, recreatie, vereniging en horeca

Subcategorie

Horeca

Functie

Hotel-café-restaurant

Monumentnummer*: 518313

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	12 december 2001
Kadaster deel/nr	82916/146

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*					
Amsterdam	Amsterdam	Noord-Holland					
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Pijlsteeg	1			1012 HH	Amsterdam		
Pijlsteeg	18			1012 HH	Amsterdam		
Warmoesstraat	169			1012 JC	Amsterdam		
Warmoesstraat	171			1012 JC	Amsterdam		
Oudezijds Voorburgwal	228			1012 GJ	Amsterdam		
Dam	9			1012 JS	Amsterdam		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
Amsterdam	G				8570		

Omschrijving**

Inleiding

Wintertuin behorende bij het complex Hotel Krasnapolsky, gebouwd in 1879-'80 naar ontwerp van G.B. Salm

Omschrijving

De inpandig gesitueerde Wintertuin is 13.83 meter hoog, heeft een oppervlakte van 487 vierkante meter en wordt gedekt door een glazen kap gedragen door smeedijzeren vakwerkspanten die zijn opgebouwd uit gewalste profielen met gietijzeren ornamenten. De spanten hebben een x-vormig wandstavenpatroon, aangevuld met 'verticale' staven. De bovenrand van de spanten heeft een driehoekige doorsnede; de onderrand is opgebogen. De galerij is door middel van rijk gedecoreerde gietijzeren kolommen aan zich op de muur bevindende consoles bevestigd. Op deze consoles rust tevens de onderrand van het spant. In het midden van elke spant bevinden zich ornamenten met ringen waarop de wapens van de toenmalige provincies zijn aangebracht. De kopse kanten van de Wintertuin zijn voorzien van tympanen met schilderijen van de hand van vader en zoon Tetar van Elven. Op een van deze schilderijen wordt het Amsterdamse stadswapen geflankeerd door de Nederlandse maagd als beschermvrouwe van de Kunsten en de Stedemaagd als schutse van Handel en Nijverheid.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Waardering

De Wintertuin is van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische waarde. Eveneens van architectuurhistorische waarde vanwege de bijzondere vormgeving van het interieur. De Wintertuin is bovenal van belang wegens de bouwtechnische zeldzaamheid: het is een van de oudste en meest zeldzame bouwwerken met een smeedijzeren dakconstructie in Nederland. Tot slot van belang als onderdeel van het Krasnapolsky-complex.

Hoofdcategorie

Sport, recreatie, vereniging en horeca

Subcategorie

Horeca

Functie

Koffiehuis

Monumentnummer*: 518314

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	12 december 2001
Kadaster deel/nr	82916/153

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Amsterdam	Amsterdam	Noord-Holland

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Amsterdam	G	8339	A2	
Amsterdam	G	8339	A1	

Omschrijving**

Inleiding

In 1879 gebouwd pakhuis in oorsprong gebruikt als opslagruimte met op de begane grond de turbines bestemd voor de gaslampen in de Wintertuin. In 1883 werd het gebouw aan de oostzijde vergroot om onderdak te bieden aan de electriciteitscentrale, de eerste van Amsterdam, die zowel het hotel als het gehele gebied rondom de Dam van electriciteit voorzag. Vermoedelijk was G.B. Salm de architect hiervan.

Omschrijving

Op een rechthoekige plattegrond in baksteen opgetrokken pakhuis onderdeel van het complex Krasnapolsky. Het pand bestaat uit drie bouwlagen onder een zadeldak met pannen. Het gebouw heeft aan de langszijde twee tuitgevels met hijsluiken. Op de begane grond bevinden zich een aantal blinde vensters en enkele toevoerbuizen (voor de aanvoer van het gas bestemd voor de gaslampen in de Wintertuin). De vensters zijn onregelmatig in de gevel geplaatst. Geheel rechts een hoog uit het gebouw rijzende gemetselde ronde schoorsteen.

Interieur. Op alle verdiepingen troggewelven. Het gebouw heeft nog de oorspronkelijke gietijzeren constructie. De gietijzeren kolommen zijn thans bekleed met een betonlaag.

Waardering

Voormalig pakhuis met electriciteitscentrale van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische waarde. Pakhuis eveneens van bouwtechnisch belang vanwege de nog aanwezige gietijzeren constructie en tevens van belang als functioneel onderdeel van het complex.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Opslag

Industrie

Functie

Pakhuis

Nutsbedrijf